

Diplomová práce: Příroda a kultura v čínské tradici a současnosti

Autorka: Pavlína Krámská

Vedoucí práce: PhDr. Jitka Ortová, CSc.

Oponent: PhDr. Zdeněk Uherek, CSc.

POSUDEK VEDOUČÍ PRÁCE

Pavlína Krámská předkládá k obhajobě zajímavý a kvalitní text, který lze jednoznačně zařadit do kulturologického rámce. Na konkrétním materiálu, věnovanému historii i současnosti čínské civilizace a kultury, je zde do hloubky propracovaná problematika propojenosti přírody a duchovního i praktického života, téma kulturní diversity, akulturačních procesů, specifických obrazů universa, kulturních vzorů, kulturní změny, střetu tradice s technologickým pokrokem, pozornost autorka věnuje i významu umění pro porozumění lidskému i mimolidskému světu.

Jedná se sice o studii, která má převážně teoretický charakter, ale do textu jsou organicky včleněny i empirické poznatky, které autorka získala přímo v terénu, v průběhu svých studijních pobytů v Číně. Tyto zkušenosti vhodně dokládají i fotografické přílohy. Kromě toho je z textu zřejmé, že diplomantka dokázala propojit kulturologickou problematiku se zalostmi, které získává studiem druhého oboru – sinologie, přičemž jde jak o znalosti historie a soudobých realit, tak pro dané téma důležitou znalost jazyka.

Práce je (kromě úvodu a závěru) rozdělena do čtyř kapitol, z nichž každá je věnovaná konkrétnímu tématu a obstála by i jako samostatná studie. Zároveň má diplomová práce charakter vhodně strukturovaného, utříděného a uceleného textu, neboť autorka jednotlivá témata logicky spojuje. Základ, na němž je celý text vystavěn, představuje problematika vztahu mezi přírodou a kulturou, kterou diplomantka sleduje na velmi dobře zvolených úrovních a příkladech – v jazyce, právu, filozofii a náboženství, v umění i v materiální kultuře, a toto propojuje s každodenní minulou i současnou realitou.

Volba témat i způsob zpracování jsou natolik zajímavé a zdařilé, že bych text doporučila k přečtení všem odborníkům na trvale udržitelný rozvoj, environmentalistům, hlubinným ekologům, ekofilosofům apod., a sice z obou dnes existujících protikladných táborů. Jednak těm ekologům (především přírodovědcům ze Západu), pro které dějiny lidstva začínají v antickém Řecku a historii i soudobé perspektivy lidstva pak popisují jako vývoj jediné civilizace. Mnoho podnětů k zamyšlení by zde ovšem našli i autoři, kteří vidí záchranu světa v inspiraci východní duchovní tradicí. Práce je přínosná i pro kulturologii, počínaje kapitolou, kde se autorka věnuje evropské a čínské terminologii a názorně dokládá, co např. znamená požadavek na uznání „nesamozřejmosti vlastní kultury“ (srov. např. Ernst Gellner).

Některé části textu mají dosti popisný charakter a jsou zpracovány jako kompilace literatury, ovšem literatury obsáhlé, relevantní, aktuální a s odpovídajícím množstvím zahraničních titulů. Ale celkově, volbou témat, způsobem zpracování a prezentací vlastních názorů jde o práci originální, s osobitým autorským rukopisem a vlastním názorem.

Jako vedoucí DP konstatuji, že P. Krámská přistupovala k práci zodpovědně, text konzultovala a většinu připomínek respektovala. K obsahu ani k formální úpravě textu tudíž nemám připomínky. Do rozpravy navrhuji, aby autorka uvedla vlastní názor na koncepci, podle

které by se Čína měla rozvíjet tak, aby pro základ životních stylů zachovala své tradice a přitom využívala západního vědeckého poznání (viz např. s. 55). Když P. Krámská popisuje vliv významných duchovních proudů na každodenní život, většinou neodděluje konfucianismus, buddhismus a taoismus. V průběhu obhajoby by mohla, je-li to možné, naznačit, nakolik je lze jednotlivě identifikovat v charakteristických projevech soudobého způsobu života.

Závěr:

Předložená práce splňuje požadavky na tento typ prací kladené a podle mého názoru odpovídá úrovni prací rigorózních. Po dílčích úpravách (některé pasáže se např. opakují) a po posouzení sinologem doporučuji text publikovat. Doporučuji k obhajobě.

Návrh hodnocení: výborně

V Praze, 17. září 2006

PhDr. Jitka Ortová, CSc.